

Gäller för: Verksamhet Anestesi Operation IVA Östra
Innehållsansvar: Malin Andersson, (malan19), Överläkare
Godkänd av: Martin Hubrich, (marhu11), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-04-08

Giltig till: 2027-04-08

Klonidin (Catapresan®)

Förändringar sedan föregående version

231204: Omarbetad text. Ny textmall. Barndos tillagd.

Läkemedelsbeskrivning

Catapressan® Injektionsvätska, lösning 150 mikrog/ml

ATC-kod: C02AC01

Bakgrund och syfte

Klonidin (Catapresan®) har både sederande och analgetisk effekt samt motverkar abstinens vid minskning av opioid-tillförsel. Klonidin har antihypertensiv effekt.

Den aktiva substansen hör till imidazolin-gruppen och är en α -receptorstimulerare. Den verkar i centrala nervsystemet i bl.a. locus coeruleus där den hämmar sympatikusaktiviteten, vilket resulterar i sedering samt en minskning i hjärtfrekvens och blodtryck. Målreceptorer återfinns också spinalt, och verkar där i synergi med μ -opioidreceptorer, med en smärtstillande och opioidsparande effekt som följd. Klonidin absorberas fullständigt och metaboliseras utan första passagemetabolism, varför samma dos kan ges enteralt som parenteralt. Eliminationshalveringstiden i plasma är cirka 13 timmar (10–20 timmar). Klonidin kan administreras intravenöst, subkutant, oralt, epiduralt och intratekalt. Detta PM omfattar användning som intravenös bolus eller infusion inom intensivvård. Syftet med rutinen är att säkerställa rätt administrering av klonidin på IVA Östra.

Indikationer

Enskilt eller i tillägg till andra sedativa då en dämpning av sympatikusaktiviteten eftersträvas.

- Abstinens, psykomotorisk oro.
- Hypertension.
- Tillägg till annan smärtlindring då otillräcklig effekt erhållits med konventionella analgetika.

Kontraindikationer, försiktighet

- Överkänslighet mot klonidin
 - Svår bradyarytmi orsakad av sick sinus syndrome eller AV-block grad II-III
- Samtidig behandling med substanser med negativa kronotropa eller dromotropa effekter, såsom betareceptorblockerare och digitalisglykosider, kan orsaka eller potentiära bradyarytmier.
- Hypotension. Samtidig administrering av andra hypotensiva läkemedel kan potentiära den blodtryckssänkande effekten av klonidin. Det gäller för diuretika, vasodilatorer, betablockerare, kalciumantagonister och ACE-hämmare, men inte α 1-receptorantagonister. Substanser med α 2-blockerande egenskaper kan på ett dosberoende sätt motverka de α 2-medierade effekterna av klonidin.
- OBS! Skall ej kombineras med Dexmedetomidin (Dexdor®) eftersom det har effekt på samma α 2-receptor centralt.

Utförande

SPÄDNINGSANVISNING KLONIDIN 15 μ G/ML	
Infusion IVA	5 mL Klonidin (Catapresan®) 150 μ g/mL + 45 mL Natriumklorid, 9mg/ml = 50 mL färdigspädd lösning
Injektion IVA/postop	1 mL Klonidin (Catapresan®) 150 μ g/mL + 9 mL Natriumklorid, 9mg/ml = 10 mL färdigspädd lösning
Barndos ges som injektion med samma spädning på 15 μ g/mL	

DOSERING KLONIDIN 15 μ G/ML	
Infusion IVA	Startdos: 0,33 μ g/kg/h

	Normaldos: 0,25-1 (-2) µg/kg/h
Injektion, ges långsamt	45-75 (-150) µg = 3-5 (-10) mL färdigspädd lösning Maxdos 150 µg x 4
Barndos långsam injektion	1-2 µg/kg x 3-6/dygn Praktiskt: 1 mL spädd lösning (15 µg/mL) per 10 kg kroppsvikt ger c:a 1,5 µg/kg.
Hänsyn bör tas till grad av njurfunktionsnedsättning eftersom utsöndringen till stor del sker renalt. Halveringstiden blir förlängd. Administreras företrädesvis i central eller perifer ven.	

Utsättning skall göras successivt speciellt vid hög dosering och >5 dagars behandling pga risk för takycardi, ångest, motorisk oro samt hypertoni.

Biverkningar

Hypotoni, bradycardi, bradyarytmi.

En snabb intravenös bolus kan resultera i en paradoxal transient blodtrycksstegring p.g.a. aktivering av alfa-2-adrenerga receptorer perifert i kärlträdet.

Till skillnad från andra liknande preparat har klonidin har ej visats ge upphov hypertermi.

Muntorrhet och dåsigheit är de vanligaste biverkningarna. Dessa besvär avtar i regel vid fortsatt behandling. Besvären är dosrelaterade. Ortostatiska besvär, huvudvärk, illamående, kräkningar, obstipation, sömnsvårigheter. Minskat tårflöde.

Förvaring och hållbarhet

Färdigberedd lösning hållbar 12 timmar rumstemp, 24 timmar i kyl. Alternativt kan infusion pågå 24 timmar efter iordningställande.

Ansvar och uppföljning

Läkare och sjuksköterskor på Intensivvård och postoperativ vård Östra ansvarar för att arbeta utefter denna rutin. Vårdenhetschefen/ Vårdenhetsöverläkaren ansvarar för att rutinen är känd och följs. Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar och lagar.

Vårdenhetsöverläkaren har ansvaret för att rutinen följs upp, utvärderas och revideras. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga avvikelser från rutin rapporteras i Med Control PRO.

Arbetsgrupp

Margit Lindblad. Farmaceut, IVA 343, SU/Östra

Källförteckning

Wang JG, Belley-Coté E, Burry L, Duffett M, Karachi T, Perri D, Alhazzani W, D'Aragon F, Wunsch H, Rochweg B. Clonidine for sedation in the critically ill: a systematic review and meta-analysis. *Crit Care*. 2017 Feb 25;21(1):75. doi: 10.1186/s13054-017-1610-8. PMID: 28330506; PMCID: PMC5363026.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Anestesi Operation IVA Östra

Innehållsansvar: Malin Andersson, (malan19), Överläkare

Godkänd av: Martin Hubrich, (marhu11), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-2879

Version: 3.0

Giltig från: 2025-04-08

Giltig till: 2027-04-08